

Įžanga

Žiurkė buvo negyva, bet vis tiek bauginanti. Prispaudusi rankas prie burnos Belamė Prais nuslopino klyksmą ir atšlijo nuo dovanų dėžutės, suvyniotos į blizgantį popierių ir perrištos satino kaspinu. Gyvūnas gulėjo ant sidabrinio popieriaus, ilga rausva uodega buvo apsvijusi riebų kūną. Belamė prisispaudė nugara prie sienos ir ėmė slysti žemyn, kol atsisėdo ant grindų, tada palinko į priekį, atitraukė delnus nuo burnos ir užsidengė akis. Siaubas užgniaužė ašaras, ir moteris tik kimiai, sausai sukūkčiojo.

Kas iškrėtė tokį žiaurų pokštą? Kas? Ir kodėl?

Dienos įvykiai prabėgo pro akis lyg pagreitintas filmo įrašas.

– Jūs nuostabi.

– Ačiū, – atsakė Belamė, stengdamasi neatsilikti nuo leidyklos viešųjų ryšių atstovės, skuodžiančios koridoriumi lyg gaisro gesinti.

– Šiuo metu mūsų laida pati svarbiausia, – tarškėjo moteris į taktą savo aukštakulniams. – Visa galva lenkia jūsų varžovus. Kalbėsime penkiamilijoninei auditorijai. Jus pamatys visa šalis.

Kaip tik šito Belamė norėjo išvengti, bet nutylėjo. Ir vėl tas pat. Gal jau šimtąjį kartą. Nei viešųjų ryšių atstovė, nei Belamės agentas Deksteris Grėjus nesuprato, kad ji nori reklamos knygai, o ne sau kaip rašytojai.

Deksteris, tvirtai prilaikydamas Belamę už dilbio, vedė ją marmuriniu Manhatano dangoraižio vestibuliu.

– Tu buvai nepakartojama – ne tobula, bet nuoširdi, žmogiška. Po šio interviu tikriausiai buvo išparduotas tūkstantis „Žemo slėgio“ egzempliorių. To mes ir siekėme.

Agentas nulydėjo Belamę prie laukujų durų. Praleisdamas rašytoją uniformotas durininkas pagarbiai palietė kepurės snapelį ir tarė:

– Jūsų knyga privertė mane nemiegoti kelias naktis.

Vos spėjusi padėkoti Belamė pro besisukančias duris buvo išstumta į gatvę. Prie televizijos studijos susirinkusi paspoksoti į ryto laidos dalyvius minia suošė. Viešųjų ryšių atstovė džiūgavo.

– Deksteri, pagelbėk poniai Prais susidoroti su minia. Aš tuoj atsivesiu fotografą. Panaudosime tai dar vienoje televizijos reklamoje.

Žinodamas, kad klientė nori išvengti viešumos, agentas pasistiebė Belamei prie ausies, idant perrėktų spūsties valandos triukšmą.

– Nieko blogo, jei pasinaudosi padėtimi ir pasirašysi kelias knygas. Dauguma autorių kuria visą gyvenimą...

– Ir niekada nesulaukia tokio žiniasklaidos dėmesio, – užbaigė Belamė. – Tūkstančiai rašytojų už tai atiduotų dešinę ranką. Girdėjau jau daugybę sykių.

– Verta kartoti, – nesutiko Deksteris ir paglostė Belamei plaštaką, stumdamas link ošiančios minios, susibūrusios prie užtvaro. – Šypsokis tave dievinančiai publikai.

Skaitytojai, visiškai neseniai tapę karštais gerbėjais, su knygomis grūdosi artyn, trokšdami gauti rašytojos autografą ir paspausti ranką. Belamė stengėsi kuo mandagiau padėkoti ir šypsojosi mobiliųjų fotoaparatomis. Vienam gerbėjui aistringai kratant ranką, ji akies krašteliu užgriebė bulvarinio laikraščio „Slapta kamera“ žurnalistą Rokį van Durbiną, stovintį atokiau nuo minios. Vyriškis patenkintas šypsojosi ir kažką nurodinėjo jį lydinciam fotografui. Tai van Durbinas sužinojo ir piktdžiugiškai atskleidė skaitytojams, kad rašytojas T. J. Deividas, kurio pirmasis romanas sudrebino ir knygų pasaulį, ir Holivudą, iš tikrųjų yra patraukli trisdešimtmetė moteris Belamė Prais.

„Žurnalistas nežino, kodėl ši teksasietė – mėlynakė, ilgakojė, geidulinga moteris (tokios mums visiems patinka) – panoro pasislėpti už tokio neišraiškingo slapyvardžio. Nors autorė mėgino išlikti drovi ir paslaptinga, „Žemas slėgis“ užkopė į perkamiausių knygų dešimtukų viršūnę. Todėl kartą išlindusiai į dienos šviesą poniai Prais jau nepavyks slapstytis. Nusviedusi šalin kaubojės pentinus ir skrybėlę, ji liovėsi būti vieniše. Naujai sužibusi žvaigždė, įsikūrusi viršutinio aukšto apartamentuose priešais Centrinį parką Aukštutiniame Vest Saide, maudosi šlovės spinduliuose.“

Diduma straipsnio – melas, pajvairintas nedideliais tiesos intarpais, kad nebūtų palaikytas šmeižtu. Belamės akys iš tiesų mėlynos, bet ji ne tokia aukšta kaip van Durbino rašinyje, o vidutinio ūgio, ir, be jokios abejonės, neatitinka geidulingos moters įvaizdžio. Tiesa, Belamė turi kaubojišką skrybėlę, bet jau daugelį metų jos nenešioja, o pentinų nei pati turi, nei pažįsta juos seginčių žmonių. Ji ne pabėgo iš gimtosios valstijos, kaip paisto van Durbinas, o persikėlė į Niujorką keleri metai prieš pasirodant knygai. Taip, Belamė gyvena Aukštutiniame Vest Saide, priešais Centrinį parką,

bet ne viršutinio aukšto apartamentuose. Tačiau labiausiai iškraipo tikrovę žurnalisto teiginys, kad ji mėgaujasi žvaigždės gyvenimu. Šlovė Belamei panėšėja į nemalonų gaisrą, o ne į spindesį. Tas pojūtis ypač sustiprėjo, kai van Durbinas pirmame savo laikraščio puslapyje išspausdino kitą straipsnį, paskelbė dar vieną sensaciją.

Nors „Žemas slėgis“ vadinamas romanu, knygoje iš tiesų atskleidžiami tikri įvykiai – Belamės gyvenimo istorija, jos šeimos tragedija. Ši apnuoginta tiesa lyg raketa sviedė autorę į kitą šlovės lygmenį. Ji rašė „Žemą slėgį“ ne trokšdama išgarsėti, o užsigydyti žaizdas. Žinoma, Belamė tikėjosi, jog knyga bus išleista, taps populiari, ją palankiai sutiks ir skaitytojai, ir kritikai, tačiau pasirašė slapyvardžiu, neatskleidžiančiu jos lyties, kad išvengtų viešumo, bet vis tiek jo neišvengė.

„Žemas slėgis“ sulaukė dėmesio dar nepasiekęs knygynų. Tikėdama sėkme leidykla skyrė lėšų reklamai, didžiuosiuose miestuose buvo pastatyti skydai, skelbimai mirgėjo žurnaluose, laikraščiuose, internete, keli mėnesiai iki romanui pasirodant prekyboje žiniasklaida rengė reportažus. Gyvai aptarinėjamos naujų knygų apžvalgose T. J. Deividas buvo lyginamas su garsiaisiais ir išgalvotų, ir dokumentinių detektyvų autoriais. Dangstydamosi slapyvardžiu Belamė mėgavosi savo romano sėkme.

Tačiau Rokis van Durbinas išleido džiną iš butelio. Belamė manė, kad ir jos leidėjai, ir Deksteris, ir visi kiti, gaunantys pardavimo pelną, slapta džiūgauja, kad paaiškėjo ir rašytojos tapatybė, ir tikroji romano istorija. Dabar jie gali reklamuoti ne tik knygą, bet ir asmenybę, tikrą „viesųjų ryšių svajonę“. Pasak žiniasklaidos, Belamė patraukli, išsilavinusi, iškalbi, užtektinai subrendusi, kad žinotų, apie ką kalba, ir dar ne tokia sena, kad keltų nuobodulį. Tur-

tinga paveldėtoja, parašiusi perkamiausią knygą. Žurnalistai džiūgavo radę daug straipsnius įkvepiančių kabliukų, o svarbiausias buvo tas, kad autorė ketino likti nežinoma. Jos troškimas prisidengti slapyvardžiu dar labiau kaitino smalsumą. Rokis van Durbinas mėgavosi sukeltu bruzdesiu. Tačiau šito jam nepakako – jis nuolat kurstė nepasotinamą visuomenės smalsumą, kasdien mestelėdamas kokią nors gardų kąsnelį, dažniausiai neatitinkantį tikrovės, paremtą jo paties spėliojimais ar iškreiptais faktais.

Pasirašinėdama knygas, pozuodama nuotraukoms su gerbėjais Belamė apsimetė nepastebinti žurnalisto, bet jos pastangos buvo bergėdzios. Jis šiurkščiai brovėsi prie jos per minią. Išvydęs van Durbiną, Deksteris pašnibždomis įspėjo:

– Neprarask savitvardos. Žmonės stebi. Van Durbinas triumfuos išprovokavęs tave ką nors prasitarti, o vėliau panaudos tavo žodžius ištraukęs iš konteksto.

Atsidūręs prieš pat rašytoją – ši nebegalėjo apsimesti jo nematanti – vadinamasis žurnalistas išsišiepė parodydamas dvi eiles geltonų kreivų dantų. Tikriausiai jis tyčia tokius įsistatė, kad galėtų šypsotis kaip žmogėdra, pamanė Belamė.

Nužvelgęs ją nuo galvos iki kojų, van Durbinas paklausė:

– Ponia Prais, ar numetėte svorio? Matau, kad suliesėjote.

Pasak žurnalisto, prieš kelias savaites ji atrodė žydinti, o rytoj jis trimituos, kad jai anoreksija. Nekreipdama dėmesio į klastingą klausimą, Belamė ėmė kalbėtis su moterimi, apsivilkusia palaidine, papuošta užrašu „Ohajo valstija“ ir užpurkšta žalia Laisvės statulos karūna.

– Mūsų knygų klubo narės dabar skaito jūsų knygą, – pasakė toji, kai abi pozavo jas noriai fotografuojančiam gerbėjos vyrui.

– Man labai malonu, – atsakė Belamė.

– Draugės nepatikė, kad su jumis kalbėjausi.

Ji padėjo moteriai ir toliau pasirašinėjo knygas. Van Durbinas nesitraukė ir karštligiškai kažką keverzojo užrašinėje, tada, vėl įsispraudęs tarp Belamės ir kitos savo eilės laukiančios gerbėjos, paklausė:

– Ponia Prais, kas atliks pagrindinius vaidmenis filme?

– Aš su niekuo nesitariau, nedalyvauju kino versle.

– Bet netrukus dalyvausite. Visi žino, kad prodiuseriai grumiasi, trokšdami investuoti savo pinigų į filmą pagal „Žemą slėgį“. Sklinda gandas, kad jau keli geriausiai mokami aktoriai siekia gauti vaidmenis, o mokytojai, rengiantys kandidatus atrankai, dar niekada neturėjo tiek darbo.

Belamė bjaurėdamasi dėbtelėjo į žurnalistą.

– Neturite nuomonės šia tema?

– Ne! – Belamė pabrėžė šį žodį, kad užkirstų kelią tolesniems kamantinėjimams.

Tada tarp dviejų jaunų moterų įsispraudė vyriškis ir paklaido pasirašyti knygą. Belamė iš karto jį pažino.

– Ką gi, dar kartą laba diena...

– Džeris, – plačiai šypsodamasis prisistatė jis.

– Prisimenu, Džeris.

Vyriškis buvo atviro draugiško veido, retėjančiais plaukais. Jis jau dalyvavo keliuose knygų pristatymuose. Be to, Belamė matė jį kalbėdama apie savo romaną Niujorko universiteto knygyne.

– Ačiū, kad atvykote šį ryt.

– Aš niekada nepraleidžiu progos pasimatyti su jumis.

Belamė pasirašė atverstame tituliname puslapyje.

– Džeri, kiek knygų jūs nusipirkote?

Jis nusijuokė.

– Ruošiu dovanas gimtadieniams ir Kalėdoms.

Belamė įtarė, kad jis – žvaigždžių medžiotojas.

– Aš ir mano leidėjai esame jums dėkingi.

Belamė skverbėsi per minią, Džeris atsiliko, bet van Durbinas ir toliau įžūliai stumdė žmones sau iš kelio, atkakliai klausinėdamas apie filmą pagal jos knygą.

– Nagi, ponია Prais, bent užsiminkite savo skaitytojams, kas atliks pagrindinius vaidmenis. Ką siūlytumėt įkūnyti jūsų šeimos narius? – Jis mirktelėjo ir pasilenkęs tyliai paklausė: – O kas vaidins žudiką?

Belamė pašnairavo.

Van Durbinas nusišaipė ir paklausė fotografo:

– Tikiuosi, pagavai šį kadrą.

Antra dienos pusė buvo ne tokia įtempta. Belamė ir Deksteris dalyvavo susirinkime – aptarė „Žemo slėgio“ leidybą minkštais viršeliais. Ilgokai ginčijęsi galiausiai nusprendė, jog knygos kietais viršeliais ir elektroninės perkamos taip gerai, kad dar bent pusę metų galima palaukti.

Po susirinkimo jie nuėjo pietauti su filmo prodiuseriu į jo viešbučio apartamentus. Užvalgius omarų salotų su šaldytais šparagais, prodiuseris sąžiningai atskleidė savo viziją ir patikino, kad jei Belamė parduosianti jam teises statyti filmą, kūrinys tikrai prilygsiąs knygai.

Po susitikimo Deksteris juokavo:

– Ar tavo draugas van Durbinas nenorėtų sužinoti apie šį pokalbį?

– Jis man ne draugas. T. J. Deivido tapatybė turėjo likti griežtai saugoma paslaptis. Ką jis papirko, kad sužinotų mano pavardę?

– Kokį leidyklos stažuotoją, sutarčių skyriaus darbuotojo sekretorę ar dar ką nors.

– Iš tavo agentūros?

Deksteris paglostė Belamei ranką.

– Tikriausiai niekada nesužinosim. Juk dabar nebesvarbu, kas tas žmogus?

Ji liūdnai atsiduso.

– Dabar nebe. Žalos nebeatitaisysi.

– Žala – tai tik skirtingas požiūris, – linksmai pareiškė Deksteris.

Agentas parvežė Belamę iki namų ir atsisveikindamas įspėjo:

– Rytoj vėl laukia nelengva diena. Gerai išsimiegok. Atvažiuosiu tavęs lygiai septintą.

Pažadėjusi nevēluoti Belamė pamojavo ir įėjo į vestibulį. Budėtojas pakvietė ją prie savo stalo.

– Jums ką tik atnešė siuntinuką.

Belamė pasidėjo paketą ant valgomojo stalo kartu su kitomis pašto siuntomis, jis neatrodė išskirtinis. Dėžutė perrišta pakavimo juostele, adresas ir pavardė atspausdinti. Tiesa, duomenų apie siuntėją nėra. Tai keista, bet moteris negalvodama perkirpo juostelę, atlenkė dėžutės kraštus ir iškėlė ryšulėlį, suvyniotą į dovanų popierių. Ji tikrai nebuvo pasirengusi siaubingai staigmenai. Dabar, sėdėdama ant grindų nugara atsirėmusi į sieną, ji atitraukė rankas nuo akių ir pažvelgė į dėžutę ir blizgantį popierių. Šventiškas įpakavimas visiškai nederėjo su turiniu, todėl pokštas stulbino dar labiau.

Pokštas? Ne, tai nejuokinga – tai šlykštu. Tačiau Belamė nepajėgė prisiminti nė vieno žmogaus, kurį būtų taip įžeidusi, kad šis jaustų jai tokią neapykantą. Ar Sliduku pravardžiuojamas Rokis van Durbinas galėtų pasieltgi šitaip niekšiskai ir atsiųsti jai negyvą žiurkę?

Belamė lėtai atsistojo laikydamasi sienos, kad nepargriūtų. Iš čia ji gerai matė žiurkę, tysančią ant blizgančio popie-

riaus. Moteris pamėgino atsipalaiduoti, kad galėtų ramiai pažvelgti į siuntinį, tačiau pastipusio graužiko snukis atrodė labai groteskiškai.

Belamė nurijo tulžį, patrynė šiurpu nuėjusias rankas ir prisivertė susitvardyti. Juk tai tik nugaišęs graužikas. Tokių dažnai pamatysi metro stotyse. Išvydusi bėgiais skuodžiančią žiurkę ji niekada nepuldavo į paniką. Reikia užvožti dėžę ir nunešti ją į šiukšlių vamzdį koridoriaus gale. Nusikračiusi žiurke galės ją pamiršti, rūpintis savo reikalais, neleisdama išdaigininkui išmušti jos iš vėžių. Belamė prisivertė žengti žingsnį į priekį, paskui dar vieną, kol beveik pasiekė dėžę.

Tada žiurkė pakrutino uodegą.

I skyrius

Dentas pakėlė telefono ragelį ir suurzgė:

- Ko nori?
- Tu dar lovoje?
- Kiek valandų?
- Turbūt esi girtas.
- Turiu išsiblaivyti?
- Jei nori darbo.
- Šiandien?
- Kai tik atsirasi čia.
- Būgštavau, kad taip pasakysi. Ar man verta vargti?
- Nuo kada gali sau leisti atsisakyti užsakomojo skrydžio?
- Gerai jau gerai. Kiek mokės?
- Du tūkstančius į abi puses.
- Kur skristi?
- Į Hjustoną, Hobo oro uostą.
- Reikės nakvoti?
- Ne.

Dentas atsisėdo, nuleido kojas ant grindų, norėdamas įsitikinti, kiek yra apgirtęs, perbraukė pirštais plaukus, tada kaire ranka patapšnojo svaigstančią galvą ir pareiškė:

- Du su puse tūkstančio ir užsakovai moka už kurą.
- Tas vyras serga. Skrenda pas gydytoją Andersoną. Jo laukia chemoterapija.

– Du su puse tūkstančio ir kuras.

Pašnekovas sumurmėjo apie godumą ir pasakė:

– Turbūt man pavyks susitarti.

– Pasistenk ir sukirsime rankomis. Koks oras?

– Karšta, drėgna – kaip visada Teksase gegužės mėnesį.

– Prognozė?

– Vakare pranašaujama audra su perkūnija. Tau tai nebaisu, – patikino balsas ir dvejodamas pasiteiravo: – Tikrai pajėgsi skristi?

– Pilk kurą.

Skubėdamas į vonios kambarį Dentas basa koja užkabino naktinio šviestuvo laidą ir nutraukė lempą, ši triukšmingai nubarškėjo ant grindų. Gerai, kad lemputė nesudužo. Nuspyręs nuo kelio šviestuvą ir netvarkingą drabužių kaukę, Dentas įvirto į vonios kambarį, spustelėjo elektros jungiklį ir nusikeikė apakintas šaltos šviesos. Prausdamasis po dušu jis apgraubomis nusiskuto, pasilenkęs virš kriauklės išsivalė dantis ir nusprendė, kad plaukai išdžius savaime. Pažvelgęs į veidrodį nutarė, kad trumpus plaukus labai patogu tvarkyti. Grįžęs į miegamąjį jis apsilvilko skrydžio uniformą – džinsus ir baltus medvilninius marškinius, užsirišo juodą kaklaraištį, bet nesuveržė mazgo pasmakrėje, apsiavė batus, stalčiuje sugraibė piniginę, raktus, juodus piloto akinius. Sustojęs prie durų dar pažvelgė į nuogą moterį lovoje. Ši, kuo ten ji vardu, tysojo kaip pliauska ir nepabudo. Gal palikti jai raštelį, kad išeidama užrakintų duris? Paskui, apžvelgęs būstą krauju pasrūvusiomis akimis, pamanė: ko čia rūpintis. Bute nėra ką vogti.

Ryto spūsties valanda jau baigėsi. Raudonas sportinis automobilis – vienintelis ankstesnio Dento gyvenimo liudy-

tojas – penkių šimtų trisdešimties arklio jėgų varikliu, šešių pavarų, ilgais vamzdiniais rinktuvais ir titano išmetimo vamzdžiu. Kur tik buvo leidžiama, Dentas lėkė korvete aštuoniasdešimties mylių per valandą greičiu į privatų aerodromą šiauriniame Ostino pakraštyje.

Dentas galėjo laikyti savo lėktuvą ir prašmatniame oro uoste su valdymo bokšteliu, bet dėl daugelio priežasčių liko ištikimas senajam. Be to, šis jam tiko geriau. Dento lėktuvas stovėjo ant degutbetonio tako, lyg prijuostė besidriekiančio nuo surūdijusio metalinio angaro. Kai prieš dvidešimt metų Dentas ėmė čia lankytis, aerodromas atrodė tvarkingiau.

Dabar surūdijusių sienų pamatai buvo apaugę viksvomis, išblukusi oranžinė gairėlė tikriausiai iškelta vos pasibaigus Antrajam pasauliniam karui. Apdaužytas Galio sunkvežimiukas už angaro puikiai tiko prie aptriušusio pastato. Šalia jo puikavosi spindintis kadilakas eskalada tamsintais stiklais. Dentas įvairavo savo automobilį į angarą ir staiga sustabdė, padangos sucypė. Jis išjungė variklį ir išlipo. Galis sėdėjo prie apkrauto rašomojo stalo savo kontorėlėje už ap-rūkusio stiklo pertvaros. Kitos trys sienos buvo iš nedažytų gipso kartono lakštų. Trijų kvadratinių metrų kamarėlė užgrūsta įvairiais daiktais. Žemėlapiai, topografinės diagramos, pageltusios laikraščių iškarpos apie aviaciją prismeigtos prie sienų, nusėtų skylutėmis. Kur tik įmanoma, prikrauta senų skrydžių žurnalų aplankstytais viršeliais. Ant surūdijusios bylų spintelės stovėjo meškėno iškamša, akys ir baltos kailio dėmės buvo apraizgytos voratinklių. Virš iškamšos kabėjo 1978 metų kalendorius, atverstas ties kovo mėnesiu: viliojamai besišypsanti gražuolė intymią vietelę buvo prisidengusi tik drugeliu.

Dentui įėjus Galis atsistojo, įsisprendė rankomis į šonus, nužvelgė jį nuo galvos iki kojų, nepritariamai suniurnėjo, perstūmė neuždegtą cigarą į kitą lūpų kampą ir tarė:

– Atrodai šėdinai.
 – Turi mano pinigus?
 – Aha.
 – Tada liaukis įžeidinėjęs ir imkimės darbo.
 – Neskubėk, Ase. Aš priėmiau užsakymą šiam skrydžiui ir atsakau už trijų keleivių saugumą.

– Aš suvaldysiu tą prakeiktą lėktuvą.

Dento tonas neveikė Galio Halovėjaus. Jis buvo vienintelis žmogus žemėje, kurio Dentas klausė, nes tik Galio nuomonė jam buvo svarbi. Senyvas vyriškis nutvilkė lakūną tūžmingu žvilgsniu ir tas atlyžo.

– Nagi, Gali. Juk neskrisčiau, jei nepajėgčiau?

Galis kiek padvejojęs ištraukė sulenktą čekį iš alyvuoto kombinezono kišenės ir padavė Dentui.

– Čekis?

– Galiojantis. Aš jau skambinau bankui.

Dentas išlankstė lapelį ir pamatė, kad čekis išduotas Džordžtauno banke dviem su puse tūkstančio dolerių Dento vardu ir pasirašytas. Regis, viskas teisingai. Dentas įsidėjo popierių į piniginę.

– Įpyliau devyniasdešimt galonų kuro, – pasakė Galis. – Ji apmokės sąskaitą, kai grįšite.

Dentas smerkiamai pažvelgė į aerodromo savininką.

– Aš pasitikiu kliente. Ji paliko užstatu savo kredito kortelę. – Galis atidarė vidurinę metalinio rašomojo stalo stalčių. Čia buvo aplaužytų pieštukų, sąvaržėlių, raktų, rašiklis nudilusiu galu ir platininė „American Express“ kortelė. – Užtikrino, kad kortelė galiojanti. Aš vis tiek pasidomėjau. Galioja dar dvejus metus. Kokį paslaugų tiekėją imsi? Klientė leido tau pasirinkti.

Dentas paminėjo norimą.

– Ten pigesnis kuras? – paklausė Galis.

– Šviežesni kukurūzų spragėsiai. O kas juos nuveš žeme?
– Ji prašė užsakyti limuziną. Taip ir padariau.
– Klientai laukia automobilyje?
– Moteris sakė, kad angare per karšta ir trūksta oro.
– Regis, ji viskam vadovauja.
– Ko gero. – Galis staiga nukreipė žvilgsnį. – Senukas labai sunkiai serga. Būk malonus.

– Aš visada malonus.

Galīs prunkštelėjo.

– Tik atsimink, kad dovanotam arkliui į dantis nežiūri.

– Kas dar, mamyte?

Galīs suurzgė, bet Dentas neleido jam nė išsižioti, kaipmat paklausė apie kavą:

– Dar karšta?

– Ji visada karšta.

– Pasakyk klientams, kad pakilsime po dvidešimties minučių. Tegul per tą laiką nueina į tualetą...

– Aš žinau tvarką, – Galīs neaiškiai sumurmėjo ir pridūrė: – Kol jie dar tavęs nematė, įsilašink ko nors į akis, nes jos panėšėja į kelių žemėlapi.

Dentas įėjo į angarą ir atsisėdo prie rašomojo stalo. Kompiuteris rodė jo mėgstamą orų svetainę. Pilotas pasižymėjo vietas, kur pranašaujamos audros, bet dangus buvo giedras.

Dentas buvo daug kartų skridęs į Hjustono Hobą, bet peržvelgė informaciją apie skrydžio ruožą ir oro uostą. Nors kabinoje turėjo navigacijos prietaisus, planšetiniame kompiuteryje visų valstijų oro uostų planus ir žinias apie paslaugų tiekėjus, norėdamas jaustis visiškai saugus, Dentas visada atsispausdindavo duomenis apie pakilimą, kelionės tikslą ir atsarginį oro uostą. Galiausiai paskambino į oro eismo tarnybą ir užpildė skrydžio planą.

Išėjęs į lauką, Dentas apžiūrėjo lėktuvą – palindo po sparnais, ištraukė benzino iš penkių skirtingų vietų, pažvelgė į stiklinį vamzdelį, kad įsitikintų, jog kuro bakuose nėra vandens, nors ir žinojo, kad Galis jau viską patikrino. Šis darbas užėmė daug laiko, bet Dentas prisiminė, kas atsitiko vienam nerūpestingam vaikinui – lėktuvas sudužo ir jis žuvo.

Patenkintas Dentas iškėlė nykščius ir tarė Galiui:

– Jei klientai pasiruošę, galima skristi.

Įėjęs į tualetą, Dentas šaltu vandeniui apsišlakstė veidą, įsimetė į burną tris tabletes aspirino ir užgėrė kavos likučiais. Kava nebuvo tokia karšta, kaip gyrėsi Galis, bet labai stipri. Tada, paklausęs vyresniojo draugo patarimo, įsilašino kraujosruvas šalinančių akių lašų ir dėl viso pikto užsidėjo juodus akinius.

Trys keleiviai laukė Dento ant betoninio tako. Jis tuoj pat atpažino ligonį. Vyriškis buvo aukštas, orios laikysenos, tačiau pageltęs, iškankintas vėžio ir intensyvios chemoterapijos. Jis mūvėjo kasdienes kelnes ir sportinę striukę, bet drabužiai ant jo karojo. Plikę dengė kepurė su snapeliu. Trijulės viduryje stovėjo graži moteris, šiek tiek jaunesnė už vyrą, bet įpusėjusi septintą dešimtį. Ji kažkur...

Dentas sulėtino žingsnį, kol galiausiai sustojo. Žvilgsnis vėl nukrypo į vyrą, mintyse iškilo ankstesnis šio žmogaus paveikslas. Šunsnukis! Juk tai Hovardas Listonas. Jokios abejonės, nes šalia stovi jo žmona Olivija, tokia pat graži, kaip Dentas prisimena. Rodos, laikas visiškai jos nepalietė. Tokia pat elegantiška, nors šiek tiek papilnėjusiu juosmeniu, plaukai šviesesni, oda aplink burną ir po smakru ne tokia glotni kaip prieš du dešimtmečius, bet išdidi išraiška tokia pat. Kelias akimirkas Dentas spoksojo į juos, tada atsigręžė į duris. Galis stypsojo kontorelės tarpduryje, akivaizdžiai trokšdamas pamatyti, kuo viskas baigsis. Neišlaikęs

įtūžusio Dento žvilgsnio, jis smuko į kambarėlį ir užsidarė duris. Dentas nekantravo išrėžti jam kelis rinktinius keiksmažodžius, bet išsiplūsti spės vėliau.

Jis vėl atsigręžė ir niekinamai nužvelgė Listonus.

– Tai pokštas? Jei taip, man jis visai nejuokingas.

Olivija pasuko galvą į jaunesnę moterį ir tarė:

– Sakiau, kad darai baisią klaidą.

Ši žengė prie Dento.

– Pone Karteri, mes nejuokaujame. Mums būtina pasiekti Hjustoną.

– Mūsų miestus jungia puikus greitkelis.

– Tėtis neištvers tokios ilgos kelionės automobiliu.

– Tėtis?

Moteris nusiėmė didžiulius saulės akinius, dengiančius trečdalį veido.

– Aš esu Belamė. Prisimenate mane?

Taip, žinoma, jis prisimena. Bet ar čia tikrai Belamė? Jaunesnioji Suzanos sesutė? Ta, kuri kaip vietos nerandanti katė nuolat maišydavosi po kojomis vos jam pasirodžius? Prakauli, nerangi, su dantų kabėmis, spuoguota. Čia ji?

Išstypęs paauglės kūnas gražiai suapvalėjo, veido oda tapo nepriekaištingai lygi, dantys tiesūs. Moteris vilkėjo kuklius, bet brangius drabužius, tamsūs vešlūs plaukai buvo susegti į krintančią ant menčių arklio uodegą. Tobulas paveikslas. Bet ant šios klientės užpakalio neištirpdytum ledo gabalėlio.

Belamė elgėsi taip pat išdidžiai kaip ir tėvai, ypač su Dentonu Karteriu. Olivija žvelgė į Dentą, lyg šis rytą būtų nusiprausęs po dušu, senyvas vyriškis buvo arba per didelis ligonis, arba per daug abejingas, kad ką nors pasakytų. Na, o Belamė pernelyg pūtėsi, ir tai siutino Dentą, nors jie persimetė tik keliais žodžiais.

Dentonas neketina vėl lipti į mėsšlą. Gana vieno karto.

– Pietrytinėje miesto dalyje yra komercinis oro uostas, – tarė Belamei Dentas. – Gal teko girdėti? Dideli, spindintys lėktuvai skraido į Hjustoną ir atgal kelis kartus per dieną.

Belamė atsakė jam sarkastiškai šypsodamasi:

– Taip, žinau. Ačiū už pasiūlymą. Bet tėčiui tikra kančia pereiti apsaugą. Man buvo pasakyta... – Belamė pažvelgė į angarą, kur slėpėsi Galis, – kad jūs turite lėktuvą užsakomiesiems skrydžiams. Aš sutikau su jūsų sąlygomis ir iš anksto sumokėjau už paslaugas.

Velnius! Jam reikia šitų pinigų.

Listonams du su puse tūkstančio – tik kišenpinigiai, o Dentui – mokestis už elektrą, maisto produktai, paskolos už lėktuvą gražinimas. Norėjosi įspirti sau, kad neužsiprašė daugiau. O dar labiau reikėtų spirti Galiui, kad neįspėjo, kas tie keleiviai. Įkišo jam katę maiše. Ir ką tas senas pirdžius sau manė?

Beje, o ką manė Listonai? Kodėl iš visų užsakomųjų skrydžių lakūnų išsirinko Dentoną Karteri? Juk galėjo sau leisti išsinuomoti visą privačią reaktyvinių lėktuvų bendrovę. Vargu ar jie nori įtraukti Dentą į draugų ratą. Be to, ir jis pats nenori turėti jokių reikalų su jais.

Deja, Galio posakis apie dovanotą arklį labai taiklus. Jei Listonams tinka Dento draugija, jis išters. Skrydis į Hjustoną neilgas.

Susitvardęs Dentas atsigrėžė į Hovardą Listoną.

– Kada turite būti pas gydytoją?

– Antrą valandą.

– Nuskraidinsiu jus anksčiau.

– Gerai, – tarė Belamė. – Jei daugiau kliūčių nėra, tai galime kilti?

Jos nekantrumas buvo gerai pažįstamas ir Dentas vos nesugriežė dantimis. Tačiau tik nusišypsojo ir parodė į trapą.

– Pirmenybė jums.

Skrydis buvo sėkmingas. Vienintelis sunkumas – įlaipinti ir išlaipinti Hovardą Listoną. Jis buvo ne tik toks silpnas, kad vos pajudėjo, bet ir kentė didžiulį skausmą. Įsitaisęs užpakalinėje limuzino sėdynėje Listonas lengviau atsikvėpė pagaliau įveikęs tokį ilgą kelią. Olivija atsisėdo šalia, kaip visada stengdamasi būti ramsčiu. Belamė užtruko prie Dento ir rėkė, kad jis ją išgirstų per variklio riaumojimą ir stipraus vėjo ūžesį:

– Personalas ir gydytojai nespės mūsų priimti laiku, taigi nežinau, kiek užtruksim.

Tamsūs akiniai slėpė didumą veido, tačiau Belamės žandikauliai buvo stipriai sukąsti. Dentas nusprendė, kad dukterė jaudinasi dėl tėvo sveikatos. O galbūt ji, kaip ir tėvai, niekina Dentą. Vienas Dievas žino, ką jie prikaltėjo dukteriai apie jį per pastaruosius aštuoniolika metų.

– Aš laikausi jūsų tvarkaraščio, taigi nesvarbu, kada grįšit, lauksiu čia. – Dentas padavė Belamei savo vizitinę kortelę. – Čia yra mano mobiliojo numeris. Paskambink, kai išeisit iš ligoninės. Kol atsidursit čia, paruošiu lėktuvą, kad galėtume iš karto kilti.

– Ačiū, – Belamė kiek padvejojusi atidarė rankinę, kurią buvo pasikabinusi ant peties, ištraukė knygą kietais viršeliais ir padavė Dentui. – Skaitei šitą?

Dentas paėmė knygą.

– „Žemas slėgis“. T. J. Deividas.

– Kitaip tariant, Belamė Liston Prais. Ar žinojai, kad parašiau romaną?

– Ne, – nukirto jis ir norėjo pridurti: ir man tai nė velnio nerūpi. Tačiau susitvardė, nes Belamė žiūrėjo į jį klausiamai pakreipusi galvą. Akiniai neleido matyti jos akių, bet Dentui pasirodė, kad jo atsakymas svarbus. – Ne, – pakartojo Dentas. – Nežinojau, kad tapai rašytoja. Sakei, Prais?

– Mano vyro pavardė.

– O iš kur tas T. J. ir kaip ten tas?

– Pasirinkau iš telefonų knygos.

– Kodėl?

Olivija šuktelėjo pro praviras limuzino duris:

– Belame? Ar važiuoji?

– Skaitant bus lengviau laukti mūsų, – pasakė Belamė ir nužingsniavo pas tėvus.

Dentas tyliai nusikeikė spoksodamas į nuvažiuojantį automobilį, tada įėjo į pastatą, išsiėmė mobilųjį telefoną ir surinko aerodromo savininko numerį.

– Pasiskubink, aš neturiu laiko, – išpyškino Galis.

– Gali, į kokią velniavą mane įtraukei? – užsipulė Dentas.

– Ar tu gali rinktis keleivius? Kai taip striuka su pinigais?

– Man svarbu, ką skraidinu. Jei būčiau žinojęs, kad čia jie, būčiau likęs lovoje.

– Tu jų bijai.

– Kodėl nori mane dar labiau įsiutinti?

– Juk tau reikia užsakomųjų skrydžių. Tau moka gerus pinigus. Pasakyk, kodėl aš neteisis. – Galis patylėjo, patenkintas kažką suvapėjo ir, taręs: „Turiu darbo“, išjungė telefoną.

Seniau Dentas mėgdavo lūkuriuoti oro uostuose – ir dideliuose, ir kaimo vietovių su nusileidimo taku pievoje, kur tūpdavo pasėlius purškiantys lėktuvai. Jam patikdavo plepėti su kitais lakūnais apie savo profesiją.

Dabar jis vengia pokalbių. Tikriausiai, išgirdęs jo pavardę, niekas su juo nenorėtų šnekėtis. Dentas užėjo į pilotų poilsio kambarį, pasiėmė porą laikraščių ir įsitaisė patogiai krėslė nuošaliame laukiamosios salės kampe. Perskaitęs abiejų laikraščių sporto skyrius, Dentas pamėgino spręsti kryžiažodį, bet greit metė, tada kurį laiką tingiai žiūrėjo per televizorių, kaip penkiamečiai žaidžia futbolą.

Atėjus pietų metui, Dentas nusipirko sūrainį ir nusinešė prie staliuko lauke. Valgydamas spoksojo į kylančius lėktuvus. Kaskart, kai jie riedėdavo pakilimo taku, jį apimdavo pažįstamas virpulys. Labiau už viską pasaulyje Dentui trūksta to adrenalino proveržio, kai reaktyvinis lėktuvas atsiplėšia nuo žemės. Toks pojūtis prilygsta seksualiniam įsiaudrinimui, užvaldo kaip narkotikas, o Dentas atsisakė jo visiems laikams.

Galiausiai drėgnas Hjustono karštis įvijo Dentą į oro kondicionieriumi vėdinamą patalpą. Jis grįžo į savo kampaną, priveiktas nuobodulio atsivertė Belamės Prais romaną ir ėmė skaityti.

Perskaitęs įžangą, net suakmenėjo iš nuostabos, po penkių skyrių supyko, o priėjęs pabaigą kunkuliavo įsiūčiu.